

Odborné stanovisko
hlavnej kontrolórky obce Čavoj k návrhu rozpočtu na obdobie
roku 2023 a viacročného rozpočtu na roky 2024– 2025

V súlade s ustanovením § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

p r e d k l a d á m

odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce Čavoj na roky 2023 až 2025 (ďalej len „stanovisko“). Stanovisko som vypracovala na základe predloženého návrhu rozpočtu obce, spracovaného podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie. Zamerala som ho najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách, zásadami na zostavenie rozpočtu, na identifikáciu rizík a rezerv plnenia rozpočtovaných príjmov a rozpočtovaných výdavkov, ako aj hospodárnosť efektívnosť rozpočtovaných finančných prostriedkov.

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu obce je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, konkrétne so zákonom:

- č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.,
- č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (ďalej len „zákon č. 583/2004 Z. z.“).
- s nariadením vlády č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve.

Návrh rozpočtu zohľadňuje príslušné ustanovenia:

- zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov.

V súlade s článkom 9 Ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. zo dňa 08.12.2011 o rozpočtovej zodpovednosti sú subjekty verejnej správy povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky.

Obec uvedené ustanovenia zákona č. 493/2011 splnila tým, že rozpočet zostavila na tri rozpočtové roky. Rozpočet taktiež obsahuje schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok a údaje o očakávanom

skutočnom plnení rozpočtu za rok 2022 a skutočné plnenie za dva predchádzajúce roky.

Predložený návrh rozpočtu vychádza a je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými nariadeniami obce Čavoj.

Programový rozpočet obec na rok 2023 nespracovala, z dôvodu, že obecné zastupiteľstvo v zmysle platného zákona rozhodlo o neuplatňovaní programového rozpočtu do 2000 obyvateľov.

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Vyvesením návrhu rozpočtu obce na úradnej tabuli webovej stránky dňa 20.11.2022, bola splnená povinnosť uložená v § 9 ods.2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, podľa ktorého má byť návrh rozpočtu pred schválením zverejnený najmenej 15 dní spôsobom v mieste obvyklým, tak aby sa k návrhu rozpočtu mohli obyvatelia vyjadriť.

3. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu je spracovaný v zmysle opatrenia MF SR č. MF/010175/2004-42 v znení neskorších predpisov, ktorým sa stanovuje druhová klasifikácia, organizačná a ekonomická klasifikácia.

Funkčná klasifikácia sa použije v zmysle vyhlášky ŠÚ SR č. 257/2014 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy - s opatrením MF SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky, - s Ústavným zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Obec v súlade s § 4 zák. 426/2013 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy neuplatňuje programový rozpočet. Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa **Príručky na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025 č. MF/005055/2022-411** vydanjej MF SR v súlade s § 14 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.

4. Tvorba návrhu rozpočtu

Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtu obce je rozpočet príjmov a výdavkov rozpočtovej organizácie. V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom.

Návrh rozpočtu vychádza z vývoja príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, t. j. zo skutočného plnenia rozpočtu k 31.12.2021, z monitoringu vývoja rozpočtu v priebehu roku 2022 a tiež z jeho očakávaného plnenia k 31.12.2022. Návrh rozpočtu reaguje aj na prognózy Ministerstva financií SR z júna 2022, ktorá vychádza z myšlienky – inflácia dáva aj berie. Vyššia inflácia síce prináša neočakávané príjmy, ale má aj protistranu v podobe vyšších výdavkov. Rozpočet preto obsahuje zvýšený objem výdavkov na zákonný rast platov zamestnancov a nárast cien energií.

Návrh rozpočtu obce je zostavený v súlade so zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. v členení podľa § 9 ods.1 na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok 2023
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2024
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2025

Návrh rozpočtu je zostavený ako vyrovnaný, pre rok 2023 s bilanciou vyrovnaných celkových príjmov vo výške 543 020,16 Eur a výdavkov vo výške 543 020,16 Eur. Návrh rozpočtu obce na rok 2023 je spracovaný v súlade s ustanovením § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z.. Vnútorne je členený na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet, finančné operácie. Rozpočtované príjmy a výdavky obce Čavoj na rok 2023 sú záväznými ukazovateľmi, príjmy a výdavky na nasledujúce dva roky t. j. 2024 a 2025 sú iba orientačné a obec ich bude upresňovať v ďalšom rozpočtovom roku.

5. Východiská tvorby návrhu rozpočtu

Východiskom pre tvorbu rozpočtu bol vývoj hospodárenia obce v minulých rokoch, skutočné hospodárenie obce v roku 2020, 2021, očakávané výsledky v roku 2022, predpokladané rozpočtové určenie výnosu dane z príjmu územnej samosprávy na rok 2023 a potreby pre správnu a efektívnu činnosť obce v roku 2023.

6. Stručná charakteristika návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu na rok 2023 je spracovaný v súlade s § 10 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. vnútorne členený na:

- a) bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- b) kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- c) finančné operácie.

	2023	2024	2025
Bežné príjmy	422 715,99	422 715,99	422 715,99
Bežné výdavky	408 999,59	408 999,59	408 999,59
Bilancia bežného rozpočtu	13 716,40	13 716,40	13 716,40
Kapitálové príjmy	120 304,17	0,00	0,00
Kapitálové výdavky	127 304,17	7 000,00	7 000,00
Bilancia kapitálového rozpočtu	-7 000,00	-7 000,00	-7 000,00
Príjmové finančné operácie	0,00	0,00	0,00
Výdavkové finančné operácie	6 716,40	6 716,40	6 716,40
Bilancia finančných operácií	-6 716,40	-6 716,40	-6 716,40
Príjmy celkom	543 020,16	422 715,99	422 715,99
Výdavky celkom	543 020,16	422 715,99	422 715,99
Bilancia rozpočtu	0,00	0,00	0,00

Bežný rozpočet spĺňa podmienku zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, § 10 odst. 7, kde je stanovené, že bežný rozpočet je obec povinná zostaviť ako vyrovnaný alebo prebytkový. Bežný rozpočet na rok 2023 je zostavený ako prebytkový vo výške 13 716,40 Eur.

Príjmy:

Bežné príjmy rozpočtu sú tvorené výnosom dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, majetkovými daňami, poplatky za komunálny odpad, príjem z prenájmu bytov a príjmy v rámci financovania prenesenej štátnej moci. Daňové príjmy, najmä podielová daň zo štátneho rozpočtu, tvorí najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu obce. Táto skutočnosť sa nemení ani v roku 2023 a obec uvažuje s väčším rastom (oproti rozpočtu na rok 2022) a rozpočtuje ho vo výške 218 000,00 Eur.

Súčasťou návrhu rozpočtu obce sú aj:

- vlastné daňové príjmy : 14 520,00 Eur

- poplatok za odpad: 15 850,00 Eur

Obec Čavoj v návrhu rozpočtu rozpočtuje zvýšenie kapitálových príjmov vo výške 120 304,17 Eur – projekt budovanie vodozádržných opatrení.

Výdavky:

Rozpočet výdavkov bezprostredne nadväzuje na rozpočet príjmov. Ich realnosť z hľadiska návrhu bežných výdavkov a kapitálových výdavkov vychádza z každodenných potrieb a funkcií obce, úhradu záväzkov, financovanie výdavkov so správou obce, údržbu majetku a prihliadal na jednotlivé zámery a stratégie rozvoja obce.

V návrhu rozpočtu sa uvažuje so zvýšením rozpočtu bežných výdavkov oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2022. Spôsobililo to najmä zvýšenie cien energií, nárast poplatkov za komunálny odpad a zákonné navýšenie miezd zamestnancov obce.

Nárast kapitálových výdavkov je z dôvodu plánovanej realizácie rozvojových investičných programov, najmä projektu podporeného zo štátneho rozpočtu. V roku 2023 obec uvažuje o realizácií vodozádržných opatrení.

Financovanie rozvojových investičných programov je zabezpečené z cudzích a vlastných zdrojov. Spolufinancovanie musí byť zabezpečené obcou, z jeho vlastných zdrojov. V návrhu rozpočtu sa prostriedky rezervného fondu nerozpočtujú a na základe očakávanej skutočnosti bilancie bežných príjmov a výdavkov rozpočtu roku 2023 sa počíta s prebytkom rozpočtu. Je ale nevyhnutné, pre zachovanie vyváženosti rozpočtu obce, aby sa rozpočtovaný prebytok bežného rozpočtu naozaj naplnil, čo znamená dôslednú kontrolu plnenia príjmov zo strany obce a regulované čerpanie výdavkov so zachovaním princípu hospodárnosti, efektívnosti a účelovosti použitia rozpočtovaných výdavkov. Je dôležité, aby sa naplnili aj plány kapitálových príjmov, pretože sa s nimi počíta už nielen pri realizácii rozvojových programov ale aj pri splátke návratných zdrojov financovania - úverov.

Finančné operácie:

Súčasťou návrhu rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov a ktorými sa realizujú návratné zdroje financovania a ich splácanie.

Výdavkové finančné operácie sú na rok 2023 rozpočtované vo výške 6 716,40 eur. Návrh rozpočtu v tejto časti zohľadňuje najmä splátky istín úverov poskytnutých obci v predchádzajúcom období či splácanie kontokorentného úveru.

6. Záver

Na záver je potrebné zdôrazniť, že v rozpočtovom roku 2023 je nutné dôsledne uplatňovať princípy hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s finančnými prostriedkami a majetkom obce.

Posúdením štruktúry, dodržiavania podmienok a miery spracovania návrhu rozpočtu obce Čavoj **konštatujem**, že návrh rozpočtu na rok 2023 a viacročný rozpočet na obdobie rokov 2024 – 2025 je zostavený v súlade s § 9 a § 10 zákona č. 583/2004 Z.z. O rozpočtových pravidlách územnej

samosprávy v z.n.p.

Na základe uvedených skutočností
o d p o r ú č a m
obecnému zastupiteľstvu v Čavoji schváliť návrh rozpočtu na rok 2023
a návrh viacročného rozpočtu na roky 2024 a 2025 vziať na vedomie.

Čavoj, 15. 12. 2022

Ing. Nadežda Hopková
hlavný kontrolór obce